

مجموعة أخبار
اداره خانه سی بك اوغلامه جاده کبرده نومرو 75
MEDJMOUA-I-AHBAR
JOURNAL QUOTIDIEN
Bureau: 65 Grand'Rue de Péra

Սենյուրի բեշին 120 = 6 պլուզ 60 = 42.
իբ բ Թա իւճրեթի 30 = չէճի բոլմաը 80
ղուրուշ տուր:
Տերճ խտիլեճէք իւնաթ իչին պլորճա բազար-
ըդ օլունուր:
Վազէթաեա մ'աթէալլիք խուսուսաթ իչին
3. ԹՕԼԱՑԵԱՆԱ միւրաճաաթ օլունա:

65 Իտալիական միջ Պէյոզլունտա ճառատէի քէպիտու Ն. 65

ԱՍԻԹԱՆԷ 2) ՄԱՐՏ

Ա. Զ. Գ. Ա. Յ. Ի. Ն.

ՅԱՅԻԼԷԹ ՎԷ ԶԱՄԻՅԵԹ ԿԻՒՆԼԷՐԻ

Կէչէն կիւն, պու կիւնլէր՝ խրիս-
թիան մէզհէպիմիդին էն մուգաա-
տէս կիւնլէրի տիր տէմիլ խտիք.
Էկէր պու կիւնլէրին՝ էն զիւրաւ
Ֆազիլէթ վէ համիլեթ կիւնլէրի
օլտուղունու տա իւրվէթէն տէրմի.
Եան իտէրսիք, ապա խէթա իթ-
միլ օլմանըդ. Սաիր մէզհէպիլէր կի-
պի, խրիսթիան մէզհէպիլէր տախի
խալրիսաճըդ վէ իճրաի Ֆազիլէթ
իւրէրինէ միւհսսէս օլմանըյա, խու-
սուսա պէօլլէ կիւնլէրտէ հէմիլեթի-
միլ օլան վէ կիլիլ վէ ալէնի միւհ-
թաճիլն օլմանըյա տա պուլունան-
լարը էլտէն կէլտիկի մէրթէպէ թէս-
րիլ վէ թէսէլիլ իթմէք՝ ապտէմի
Ֆէրաիդի տիւնիւնտէն օլտուղուն կի-
պի, ինսանիլէթին տախի աճքեա-
միւնտա օլտուղունա չիւպհէ եօգ
տուր. Պիգուտրէթ օլան եախօտ
իթիլտարը մաաաիլէրի անճադ.
քէնտիլէրինին թէպիլիլիւնէ քի-
ֆաեթիլ իտէնլէր իչին թապիլի պիլ
չէյ տէնիլմէդ, լաքին պու կիւն
էֆրաաը ճէմաթըմըդտան էրքէք
վէ գաաաըն ագըն ագըն քիլիլիլէ-
րիմիլէ իճրաի իպաաթէթ իչին գօ-
լան էլիսա միւնտընտա էօլլէ գաթ-
լար, էօլլէ ֆաաիլեալար վար տըր
տըր քի, պուլունըն, քիլիլիլէրտէ
իճրաի իպաաթէթիլին պիլ տէ
ֆուգարա վէ միւհթաճիլն ալ չօգ.
գաեըմադ եօլունտա պիլ ֆազիլ-
էթ իւրվէ օլունաճադ օլուր իւէ,
ասըլ խրիսթիանլըդ վէ ինսանի-
լէթ աճքեամընըն թէմաթիլլէ իլֆա
խտիլմիլ օլաճաղընտա չէքք վէ
չիւպհէ օլունաճադ, էկէր տիւլի-
նիլէճէք օլա, զիւր իթտիլիլիլ
կիլիլ վէ ալէնի միւհթաճիլնէ ա-
հապը իթիլտար թաաաիլտան ի-
տիլէճէք օլան էլիլիլ վէ խալիսա-
լըդ՝ սէրվէթ ու իթիլտարընըն
օնտա պիլիլ տէյիլ, իլլա եիւլտէ պի-
լի պիլ տէյիլտըր, վէ ֆիլլուլի եէր-
տէ եախօտ սըրֆ զէվդ ու քէյֆիլ-
չին իտիլէն մէաաիլիլն եաընտա
հիլ գապիլիլտէն տիր.

Վազէթիլլէ, հէնուզ մէտէնիլէթ
վէ մէքթէպիլէրտէ ալընան թալիմ
ու թէրպիլէ սաեթսիլտէ հիսաի-
եաթը տիւնիլ վէ ինսանիլէ պու
գաաաը իլէրի կիլմէմիլ օլտուղուն
հալտէ, Ծնունդ վէ Ջաաիլ միւնտի-
պէթիլլէ, միլլէթիլիլն քեաֆիլէյի
զէնիլիլէրի վէ էանաֆը թաաաիլ-
տան պիլ գա իւլ պիլ զրույա-

րա պալիլ օլաադ իւնաթ ճէմ
իտիլտիլի վէ հէր քէս, մէմունէն
քէնտիլ հէմիլիլնի գաեըմադ վա-
զիլէ աաա իլլէաիլիլ, վէ զէնիլիլ-
լին վէ զէնիլիլ ֆաաիլեալարըն՝ ֆու-
գաաաըմադ իլլէաիլ էն պիլեալ ֆա-
զիլէթ աաա իթտիլէրի ճիլէթիլ,
նիլէնիլէ կիլիլ վէ ալէնի միւհթաճ
ֆաաիլեալարը պէօլլէ կիւնլէրտէ
պիլլըպթ թաաաըդ իտէրէք վէ քէն-
տիլէրիլնէպիլէրինէ կիլէրէք, նադա-
վէ օաիլ իւնաթ թէվլիլ իլլէաիլ-
լէրի՝ օ հաաիլեթ վէ միւրիլվէթ
սաաիլէրինի կէօլմիլ օլունա, էլ-
եէվմ պէրհաթ պուլունանլարըն
խաթըրընտան չիւգաթիլ օլմա-
կէրէք տիր, Պու կիւն, թէէսիլիլ
օլունուր քի, պիլ զէնիլիլ վէ
ալիլ զէնիլիլէր գալմադը տըր,
ֆաաթ իտիլէր թաաաիլտան մէտէ-
նիլէթիլտէ վէ թալիլմիլ թէրպիլէրտէ
տաա զիւրաիլ իլէրի կիլիլէրէք,
հիսաիլեաթ տիւնիլէ վէ մէտէնիլէ,
պիլթիլապիլ ինսանը, հէմիլիլէրինէ
տաա զիւրաիլ եազլաշտըմաեա
վէ անիլէրտէն միւհթաճ օլունալը
գաեըմաեա ալըյաթըմը օլմաալլա,
էկէր պիլ ճիլէթ քէսպիլ գաաֆէթ
իլթմիլ իւէ, տիլէր ճիլէթ տէ միւ-
քէմիլիլէթ քէսպիլ իլլէաիլ օլտու-
ղունտան, վէ էվլէթիլ գաաաը սէր-
վէթ վէ քէաը ու քիսպ գալմադը
օլտուղուն ֆաաը իտիլտէ պիլ, եի-
նէ սէնիլտէ հիլ տէյիլ իւէ, պէօլլէ
Ջաաիլ կիլիլ պիլեալ եօրթուլաը-
տա, միլլէթիլիլ ֆուգարա վէ միւհ-
թաճիլնիլ գաեըմադ մէրթէ-
պէտէ սէրվէթ ու իլլէթիլտար սա-
հիլլէրի պուլունաճաաը թաաաթ-
վուր օլունաճաաընտան, էմա-
լի վէճիլ, պու կիւնլէրտէ Ս. Յա-
կուր Հոգաաըմաթ թիւնըն տէլա-
լէթիլլէ ֆուգարա վէ միւհթաճիլնիլ
միլլէթիլ ինսանէ ճէմիլն իպիլտար
իտիլտիլիլտան, ումադիլվէթը սա-
հիլ իթիլտարան թաաաիլլարըն-
տան, պէրաի ֆազիլէթ ու հաաիլ-
եէթ լազըմիլ ինսանիլէտէ տիլիլ
մուապէնէթ օլունաճաաընը գա-
վիլնէ մէմուլ իտէրիլ.

ՄՈՒՎԱՍԼԷԹ ՄԻՒՆԱՍԻՊԵԹԻՅԷԼԷ

Տիւնը կիւն կաթընիլոս - Բաթրիք
րիւթպէթիլու Ագաթեան էֆէնտի հա-
րէթէրինին իսթիլպալիլ սըրտա, Կա-
թընիլոստան սալոնուտա աթիլտէթի
նութգ իրաա իտիլիլ տիր.

Պու կիւն Ջաթը ալիլէրինին սա-
եէյիլ աաաիլվաեէյի հազրէթիլ Շէհ-
րիւրաիլտէ քէմալը աֆիլէթիլ չէհ-
րի չէհրիլիլտէ ապտէթ վէ մուլա-
սըլէթիլէրինի կէօլմէք չէրէֆիլնէ նա-

լիլ օլտուղունուտան տօլաեը սան-
տալիլ րուհանիլէրինտէն մուֆաա-
գաթը ալիլէրինտէն պէրու չէվդ
վէ իլլէթիլեադ գուտուլիլիլտէ տօլ-
մուլ օլան կէօլիլմիլլադ տէ միւլէ-
հաաալ սիւրուր ու շաաիլմանիլն
տէրէճէր ճիւրաիլէրին պէրան վէ
թաաաթիլ իթմէթտէն աճիլիլ.

Բաաա հազրէթիլէրինին բիւգօթս-
լուգ մէրթէպէր րուհանիլէրին
իհրազընըն 50նիլ սէնիլ տէվրիլէր
օլմադ միւնաաիլպէթիլլէ իլլէթիլ վէ-
ճալիլ վէ թէպիլլէրաթ իլլմէք իչին
Բօմաեա ապիլմէթիլ մազաթը հիւ-
նիլ գապուլ օլմանըդ, վէ օրաաա
պուլունտուղունուզ միւտէթիլ Բա-
աա հազրէթիլէր թաաաիլտան նա-
լիլ օլտուղունուզ թալիլիլպաթը
մաաաաա վէ իթրաաթը ապիլմէ, վէ
սէֆաթիլ Սէնիլիլէ ճաաիլպիլտէն
հազրէթիլ ալիլէրինտէ իպադ իտիլն
իլլէթիլաթը գաաընիլտան իլլադ-
էֆրաաը ճէմաթըն գալպիլէրին-
տէ, տէվլէթիլ էպէթմիլտէթիլ Օս-
մանիլէր, վէ Բաաալըգ մաաաթը ա-
լիլիլէր գաաըն էօլլէ պիլ հիսաիլ չիւ-
րան ունաաթըմը տըր քի, գալէն
վէ գալէմէն թաաիլիլ ճիւլէր էրպա-
պը իթիլտարը տիւլաթը աճը իտէր,
ճէմաաթը միւհթէրէմէնիլ էֆրաաթը
սիլգէ գաաըն նաճըլպիլ հիսաիլ չիւ-
րան իլլէ միւլէհաաիլա օլմաալլաթը
քի, պու սիւնիլ քէմալտէ տախի պու
գաաաը մէշաթը սէֆէրիլէր իլլ-
թիլեաթ իտէրէք, շու թէպիլլէ վէ
զիւրաիլ վազիլիլիլ իճրա իլլէ
գաաը ու Շալիլիլէրի ճէմաթըն
թէգաթիլտիլնէ սէպէպ օլտուղունուզ,
նէ՝ վէճիլ միւնէթաթը լուլթ վէ
տիրաեթիլիլ օլմաալլաթը քի, շու
սուրէթիլ տախի հազրէ նաճադը
ապիլտանէլէրինտէ թէվէճիլհաթը
ճիլհաաթէթիլ ճազրէթիլ Բաաիլ-
չալիլն զուհուրիլնէ, վէ իլլէպէտ
էրիլէթիլտիլ չէվէթ ու շան օլմա-
լարը տալմաթը խալիլիլ իսաիլա-
նէսիլն իսթիլիլապընա մուլաֆիլադ
օլտուղունուզ, Եու ապիլմէթիլ ալիլէրի-
նին գաթէն ուլունվիլէթիլ շալիլտանը
միւլապաթ օլտուղուն տէրքեաը իլլէն
պիլ տէ թաաաիլ զիլէրէթիլ հազրէ-
թիլ Միւլիլաթեանէտէն Բաաա հազ-
րէթիլէրինէ իհաա պուլունա ճէ-
տիլեաթիլ Հիւմաեուլը կիլաապաա-
նըն իլլալիլնէ մէմուլ պուլունալմաթը,
վէ մուգապէլլէթիլն աթը թէչէք-
քիլ վէ թաաիլիլ իլլմէթիլ ճիլհա-
թը յմէթիլ Շէհրիլեաթիլ զըմընտա, Բա-
աա հազրէթիլէրինին գաթը հազրէթիլ
Քիլիլիլտիլտանիլ օլան նալիլ մալ-
սուս իլլէ պազը թիւլ վէ էրքեա-
նը տէվլէթիլ իլլա պուլունա իլլ-

չաալարըն թաաաիլիլն վաաթա օլ-
մանըգ տալիլ՝ շու սէֆէրիլիլ շան
ու չէրէֆիլնիլ պիլ գաթ տաա թէ-
գաաիլտ իլլաթիլ. Հէր հալտէ պալա-
թիլեաթ վէ մէսուտաթը քի, պէօլ-
լէ պիլ Սուլթանը աաալիլիլալնըն
թէպաաթը օլմադ չէրէֆիլնէ մազաթը
վէ պու կիւն հուլունը րուհանիլիլ-
տէ իլլէթիլ, վէ պիլիլիլ աթը թէ-
չէքքիլաթ պալիլիլեաթընա նա-
լիլ օլտուգ, իլլէ, պու կիւն պու-
րաաա մէվճուտ կէօրտիլիլիլ ճէ-
մաթը էֆրաաթը թաաաիլտան Ջա-
թը ալիլ րուհանիլէրինէրիլէրիլ-
նէ պօրճու օլտուղունը թէչէքքիլ-
աթը ապիլմէ վէ մէմունիլիլիլ իլլա-
միլէրինին աթը իլլէ, իլլէր թէսիլ
խալմէթիլեաթ միւաաթաթ իտէրէր,
Հէման ճէնապը Հազրէ՝ Բաաիլաթը
թէպաաթը վէ Շէհրիլաթ մէ-
րաաիլիլաթէր էֆէնտիլիլ հազ-
րէթիլէրինի տիւնեա տուրտուգա
սէրիլիլ չէվէթիլմէթիլ Հիւմաեուլ-
լարընտա տալիլմէ պէր գաաթ, վէ
Ջաթը ալիլ րուհանիլէրինի տալիլ
թալիլիլլէք քիւրսիլ րուհանիլտէ
պաթիլ պու եուրսուլ, ալիլն.

(Բաթրիք էֆ. հազրէթիլէրինին նութու
տուր.)

Հուզաթը քիւրա՝ զէվիլ իլլէթիլ-
րա՝ հազաթը,

Պու կիւն ճիւլիլիլ թաաաիլնա
տան իլլէր աթը թէչէքքիլ վէ
րէսաիլ խալմէթիլեաթ մէմուլ պուլ-
ունա օլտուղունա տօլաեթ քէիլ իթ-
տիլիլ ֆալիլ վէ միւլաաթըն տէ-
րէճէթիլ թաաիլտան աճիլիլ. Պու
պապտէ ճիւլիլիլ թէչէքքիլէր
պօրճուլուլա՝ Թէքքար թէքքար
թէչէքքիլ իտէր, վէ հիւլաթըն
մէրհաթիլ շուլաթ Սուլթան Օպա իլլ
Հաաիլ Խանը սանիլ էֆէնտիլիլ հազ-
րէթիլէրինին իպաիլեաթը էօլ ու ա-
ֆիլէթիլէրի խուսուսուլտա ճիւլէ-
նիլիլ տուաթընը թէս իլլէ իլլաթը
մէգալ իլլէրիլ.

Պաաթիլ միւլաթիլիլ Բաթրիք
էֆ. հազրէթիլէրի Բաթրիք իսանէ գա-
թու քէթիլիլտաթընա պէրապէր մա-
պէյիլ Հիւմաեուլա ապիլմէթ իտէ-
րէք, աթը ուպուտիլէթ վէ սաաա-
գաթ իլլէ, սէր գաթիլն հազրէթիլ
Շէհրիլեաթիլ Հաաիլ Օլիլ պէյ էֆ. հազ-
րէթիլէրի վաաթընա շաաիլ իլ-
թիլաթը Շէհրիլեաթիլ օլմուլ տուր.
Միւլաթիլիլ Բաթրիք էֆ. հազ-
րէթիլէրի սէրաիլ Հիւմաեուլտան ալ-
տէթ իլլէր իլլէն, իլլան-լալընտա
քեալիլ տէվլէթիլաաթի Սաաթաա-

միեւն օգրաւեալ միւշարիւէյն հազ-
րէթիւքինն տախի զիեարէթ իյլէ-
միւշէր տիր :

Միւշարիւէյն Ագարեան էֆ. հազ-
րէթիւքի էսնաի սէֆէրտէ Բիւքէեէ
չըգըպ, վաբօր պիւր գաչ սաաթ
տուրաճաղը հասէպիյլէ տէմիր եօլ
իլէ Աթիւնաեա պիւրազիմէ, սալթա-
նաթը Սէնիեէ սէֆիւրի կատպան էֆ.
հազրէթիւքիյլէ Գաթիւք սէրբիս-
գօրօսունու զիեարէթ իթտիքտէն
վէ չէհրին յայեանը թէմաչա օլան
ասարը աթիւքա վէ սաիւրէսիւնի կէզ-
տիքտէն սօնրա, ճանիպը սէֆարէթ-
տէն թայեիւն օլունան մէմուրլար
կէօնտէրի կիտէրէք վաբօրա, ալմէթ
իյլէմիշ տիր :

ՄԵՐ ՎԱՆՔԵՐԸ

ՓՐՈՓԱԿԱՆՏԱՅԻ ԴՊՐՈՑԸ (1)
Ա.

Պատկառելի և հին ծագում մ'աւ-
նի այս դպրոցը՝ Մեր նուիրապե-
տութեան պատմական անցքերուն
տեղեակ եղողները գիտեն թէ ար-
դէն շատ հեռաւոր ժամանակներու
մէջ Հայ-կղերականներ կային փրո-
փականտայի դպրոցը, Հռոմայ Քա-
հանայապետներն էին այս գիտու-
թեանց և ուսմանց կաճառիս դըռ-
ները մեր առջեւ բացողներն, որուն
տարեգրքերուն մէջ անշուշտ կը յիշ-
ուին այն Հայ-հանճարներն, որոնք
պատիւ եղան դպրոցին։ — Թէ՛ ո՞ր
տարին և թէ՛ ինչպէ՞ս սկսան մերոնք
փրոփականտայի դպրոցը յաճախել,
եկեղեցական պատմութեան ծանօթ
է մեզի։

Տարիներու երկար շարքին մէջ հետզ-
հետէ կը ստուարանայ թիւն ասոնց
և անգլապապէս կը շուեն այն պա-
րապը, զոր չէին կրնար լեցընել Մը-
խիթարեանց երկու քոյր Միքա-
նութիւնները։ Երբոր մոքով կիրթ
և բանիւրուն մշակներուն պէտքը
զգալի եղաւ մեր մէջ, երբոր, կը-
սեմ, ամէն ժամանակե աւելի այնք
ունեցանք լեզուազէտ, ուսեալ ե-
կեղեցականաց, բնական էր թէ կո-
չում ընէինք նաեւ ասոնց, որոնք
իրենց ուսանողութեան երկար տա-
րիներուն մէջ համարած էին կրօնի,
լեզուաց և ուսմանց գանձերը։

Մեր հոգեւոր և մտաւոր դար-
գացման առաջնորդութիւնը կղերին

(1) Վանքերուն վրայ գրած ատենս,
չէի կրնար զանց առնուլ այս դպրոցը,
որ արդէն մեր կղերական դասուն գըլ-
խաւոր արտադրութիւններէն մին է։
Ոչ ոք կարծեմ կրնայ մեր մէջ այս մա-
սին նուիրելիք նախառն և պարագայից
համաձայն տեսութիւնը անպետ համա-
րիլ, քանի որ ժամանակակից եկեղեցա-
կան դէպքերուն մէջ այս դպրոցը մէկէ
աւելի ներկայացուցիչներ նուիրեց նշա-
նաւոր, որոնց նկատմամբ բնականաբար
առ այժմ չեմ կրնար յիշատակութիւն
ընել և տեսութիւնս պարզել։ Անշուշտ
պատեհ առիթը օրին մէկը պիտի հայ-
թայթէ ինծի միջոցն ուրիշ էջերու ա-
ւանդելու խորհրդածութիւններս՝ և
յանձնելու ժամանակակից կրօնական ան-
ցից պատմութիւնը։

ձեռքն է. տոհմիկ գրականութիւն-
նիս միշտ վանքերէն ծնունդ առած
է. ուստի և բնաւ դարմանալի չէ
գիտելը այս ուղղութիւնը գրական-
նութեան մէջ։ Արդ փրփականտայի
աշակերտները լեզուագէտի համ-
բան կը վայելեն. իրենց աշխարհա-
բաղադրի կրթութեամբ շատ աւե-
րի լի վիճակի էին բան մ'ընելու մե-
զի համար և անկողմնակալութիւնը
կը պահանջէ որ ասոնց ալ բաժին
հանենք մեր երախտագիտութեան,
քանի որ ասոնք մեր աւօրեայ կե-
նաց և եկեղեցական ինքրոց մէջ
գործօն մասնակցութիւն ունին։

Ամէն անոնք որ հասարակութեանս
նուիրապետութեան պատմութեան
մէջ կը պրպտեն իմաստասիրական
կողմը, գիտեն անշուշտ թէ այս դըպ-
րոցը իր գոյութեան առջի օրէն ա-
ռողջ և լուրջ սկզբունքներ դաւա-
նելէն զատ, — ծայրայեղութիւններն
որ և է դպրոցին ալ յատուկ է, —
կրցած է հաստատուն և բարձր պա-
հել իր իտէալը։

Փրփականտայի աշակերտները մին-
չեւ ցայսօր իրենց գործունէութիւնը
վերապահած էին եկեղեցական խն-
դրոց, բարոյչութեան և հոգ հոգ-
ւոցի. աւելի բարձրագոյն իշխանու-
թեան հասնելէն վերջ, այսինքն մեր
նուիրապետութիւնը հովուելու հո-
ղը ստանձնելէն ի վեր, իրենց մէջն
ալ սկսած է ուղղութեան խոտորում
մը տեսնուիլ։ Դպրոցն ու գրակա-
նութիւնն ալ հոգ հոգւոցներ են.
երկուքն ալ սքանչելի միջոցներ ներ-
գործելու հասարակութեանս միտ-
քին և սրտին վրայ. դպրոցի և գը-
րականութեան ուղղութեան կրնայ
կախում ունենալ հասարակութեան
մ'ուղղութիւնն ալ. ուստի և չափե-
կան է մեզի երբ այս դպրոցն ալ
կը սկսի փորձերն ընել Միթիթար-
եան կրկին Միքանութիւններուն,
ոյժ տալ մանկավարժութեան և
գրականութեան մէջ։ Այս գաղափա-
րին ներկայացուցիչները չե՞ն համար-
ուիր նախ մեր եկեղեցւոյ Գերագոյն
Քահանայապետը, որ գիտէ նոր մը-
ղում և ոյժ տալ դպրոցներու և
պաշտպանել գրոց աշակերտները.
Գրականութեան ներկայացուցիչներն
չե՞ն Միքեղեան, Աճէմեան, Բոլա-
եան վարդապետները. մանկավար-
ժութեան սիրահարը չէ՞ համակրե-
լին Թէրզիպաշեան, որուն գործու-
նէութեան առջեւ լայնածաւալ հո-
րիզոն մը բացուած է Լուսաւորչեան
Վարժարանի Տնօրէնութեամբ։ Մը-
խիթարեանն ու ուրախալին եւս
յայնմէ որ արդէն ասոնք մասնագի-
տութեան մը վրայ կենդանացու-
ցած են իրենց ոյժը։ Միքեղեան
հայկաբանութեան և տոհմային գը-
րականութեան. Աճէմեան եկեղե-
ցական գիտութեան և խմբագրու-
թեան. Բոլատեան վիլիսոփայական
և աստուածաբանական ուսմանց և
Թէրզիպաշեան դասական լեզուաց
և մանկավարժութեան։

Ուրախութեամբ ողջունելով հան-
դերձ այս գործնականօրէն խիստ
գովելի նոր ուղղութիւնը, մենք կը
սպասենք տեսնել այս Դեմքերէն
մեծ օգուտներ։

— Այս եթէ ոչ յառաջաբանէս գէթ
ընդհանուր խորհրդածութիւններէս
վերջ, պէտք է որ մանր գրեմ փրո-
փականտացւոյ վրայ և մանրամաս-
նութեանց իշխեմ։

ՅՈՒՆ. Յ. ԱՆՆ

Բերա, 18 Մարտ 93

ԹԵԼԵԿՐԱՓ

Բարիս 29 մարտ. — Պիւտնէ գօմիո-
նունտա, Մ. Բիպօ իլէ Մ. Թիրար՝
Մէպուսան վէ Աեան մէճիլիւրի պէյնին-
տէ իթիլաֆ հուսուլինի թէքլիֆ իտիպ,
գօմիսիօն՝ 7 ըէյէ գարը 10 ըէյ իլէ Մէ-
պուսան մէճիլիւրին պիւտնէ հազըն-
տաքի հուգուգընը թատիգէ, վէ Աեան
մէճիլիւրին թատիլաթիլէ գապուլ իթ-
միլ օլտուղու պիւտնէնի մէճիլիւր մէզ-
քիւրէ իեատէնէ գարար վէրմիլ տիր.
Ղազէթալար՝ Աեան վէ Մէպուսան մէճ-
իլիւրի միւնաննտա գուհուր իթմիլ
օլան իթիլիւրիլէն բէք վէլիւր օլտու-
ղունու պէեան իտիւօրլար։

Պէրլին 29. — Խաղըն նազարը տիգ-
գաթընը Բանամ մէսէլիսին խարի-
ճիէն աթֆ իթտիլմէք իւզըն, ախիւրէն
իքի Ալման մուխպիլիսին Ֆրանսատան
թարտ իտիլիւրիլէնի պահպա, Նօրտ
Տայչէ զազէթալար տիրօր քի, «Պրան-
սատա տահա վէլիւր միւշթիլաթ գու-
հուրինտէ, վէ էհալիսին նազարը տիգ-
գաթը պաշա պիր նօգթաեա հայր ի-
տիլմէք իսթէնիլիլիստէ, Ալմանիանըն
Ֆրանսատան նէ պէքէնէնէկի պուստան
անաշըլըր։»

Բարիս 31. — Միւսքիւրաթ վէրկիսին
թէպուլիլ լաիհասըն պիւտնէտէն թէք-
րիք իթմիլ օլան Մէճիլիսի աեան գա-
րարըն Մէճիլիսի մէպուսան 247 ըէյէ
գարը 247 ըէյ իլէ րէտ իթմիլ տիր.
Վիւքէլա՝ էվլէնէ մէնինէ միւշթիլ-
տիր օլամալը օլտուղու պու գուրա
իւզէրինէ, իսթիֆալարընը Մ. Գարնօեա
թաքաթ իթմիլէր տիր Աեան վէ մէ-
պուսան պու ագլաթ ագթը իճթիմա
իտէնէքլէր տիր. Մ. Թիրար՝ մուվադ-
գաթ պիւտնէնի իքի այլըք գապուլիսի
թէքլիֆ իտէնէ տիր։

Բարիս 30. — Իսթիֆա իտէն Մ. Բի-
պօ վիւքէլալը՝ մուվադգաթէն ումուրը
իտարէի լույնէթ իտէնէք տիր. Աեան
մէճիլիսի ճուսաա իրթէսիեէ, վէ Մէ-
պուսան մէճիլիսի պիւտնէնի պիր ալ իշին
գապուլ իթտիլէտէն սօնրա սալեա գա-
տար թաթիլի իճթիմա իթմիլէր տիր։

ՏԱԽԻԼԻԵԷ

ԹԵՎՃԻՀԱԹ

Գըր չէհրի միւթէսարըքը՝ Մալա
թիա միւթէսարըքը Մէհէմէտ էմին
էֆէնձիեէ։

Մալաթիա միւթէսարըքը՝ Գըր
չէհրի սանճալը միւթէսարըքը Յապիթ
բաշաեա թէֆլիկ պուլլուլմուշ տուր։

Տիւն Համիտիէ ճամիլինտէ իճրա
պուլլուլան սէլամըք բէսմի ալիսի-
նի թէմաչա իթմէք իւզըն, Բուսա-
նիա վէ Սըրպիա սէֆիլիլէր վէ պաշ
թէրճէմանլարը, Մ. Փօրնի, Մ.
Գաեաթ, Պուլկար գաշու քէթիլի-
տաօր, վէ առհա սալըր զէվաթը
միւթէպէրէ վէ խալի սէլաշար
տալիլի ֆալիլիտէ հազըր պուլլու-
նուպ, իճապ իտէնէր՝ պիլվալըլմա

նախի իլթիֆաթը Շէհրիեարի օլ-
մուշար տըր։

— Սէլամըք բէսմի ալիսինտէն
սօնրա Սըրպիա սէֆիլիլ Մ. Կրուիչ՝
սուրէթի իտուսուսիտէ հուգուրը
Շահանէեէ չըգմըշ տըր։

— Էնգարէ տէմիր եօլու խաթիթ-
նրն Գոնիաեա գատար թէմտիտինէ
տալի հիւքիւ մէթի Սէնիեէնէ վէ-
րիլէն գարարտան սուաեը Գոնիա
էհալիսի՝ մագամը ճէլիլ Սատրազա-
միեէ պիր մագպաթաի չիւքրանիէ
թաքաթ իլէմիլ տիր։

— Մալաթիա ֆիլէթէպէնը ի.
չին Գոնիա վիլաեէթիլտէ տալի ի-
եանէ ճէմիլէ պաշլանմըշ տըր։

— Եանիաա ինչա իտիլմէքտէ օ-
լան Համիտիէ խաթիթալանէսի իշին
Տէրիսաաթէթ Ռէթի չիլթէթիլտէն
100 իրա իհաա օլունմուշ տուր։

— Եարըն Բամազանըն 15ի օլմագ-
միւնասիպէթիլէ, իւրըպի չէրիֆին
գիեարէթի վուգու պուլաճագ տըր։

— Պէյդ օղտաքի քաղըտ ֆապրի-
գաթը մամուլաթընը պիւթիւմէ տէ-
վաիլի ըէմիլէնէ իլթիլաալնա իպ-
թիաաթ օլունմուշ վէ պու քեաղըտ-
լարըն՝ էմալինէ ֆաիդ սուրէթտէ
պուլլուլտուղու իշիտիլմիլ տիր։

— Սիլվա վիլաեէթիլտէ սաքին
Ձէրքա էհալիսի՝ պիր իքի սէնէ
զարֆընտա էյի ճիւն հայվան եէթիլ-
տիրմէք խուսուսընա ֆէվգէլատէ
էհէմիլիլէթ վէրմիլ, վէ պիր չօգ
հայվան եէթիլտիլմէնէ տէ մուվաթ-
ֆագ օլմուշ օլտուղունտան, պու
սէնէտէն իթիպարէն էհալի մէր-
գուլմէտէն հայվան սաթըն ալընա-
ճաղը, վէ եագընտա Սիլվա վիլա-
եէթիլին միւնասիպ պիր մահէլլին-
տէ տալի պիր հայվան սէրկիսի
քիւշաա օլունաճաղը միւսթապէր
տիր։

— Սըրպիա սէֆիլիլ վէ մատաճալ,
եագաղըմըք վէճէն տիւն չէհրի-
միլտէն հարէքէթ իթմիլլէր տիր։
Խարիճիեէ Նէպարէթի թէրճէմանը
Կիւլապեան Միքայիլ էֆ. վէ պա-
ղը սէֆարէթիլէրտէն իզամ օլունան
մէմուրլին՝ Սիլքէնի ըմթասիօնուն-
տա միւսթալէյիւսիւսեա կէօնտէրի
կիթմիլլէր տիր։

— Բուսիա տէվլէթի թարաֆըն-
տան Գուսաթ չէրիֆ Ռու մաթթիկի
Եէրաալմուս էֆ. հազրէթիլէրնէ Աին-
ճի իւլթալեան Ալէքսանտր Նէվա-
քի նիշանը իթա օլունմուշ տուր։

— Պաղատատան տալըլըք օլա-
րագ 1000 իրա մուգապիլինտէ հայ-
վանաթ իլթիլաալնա Պաղը սէրա-
քէրլիճէ գալար վէրիլմիլ տիր։

Մէպուլը մէքըլլըն՝ Ձիֆթէլէր
չիֆթիլիլի սանտըլընտան պիլթէս-
վիեէ, Պանգը Օսմանի Մարիֆէթիլ-
լէ իլթալընա իրատէի սէնիեէ չէ-
րէֆուրուլ պուլլուլմուշ, վէ օլ
վէճէն տէ Ալթընճը օլտու գօման-
տանըլընա իշարը բէյֆիեէթիլ տիր-
միլ տիր։

— Շէքէրին ֆիեաթը իւսթէ գօյտու-
ղունտան, Ավաթիլաա չէքէր ֆապրի-
գաթըլարը ագթը իճթիմա իտէնէք, տա-
հա գիեատէ չէքէր իմալինէ գարար
վէրմիլլէր տիր։

— Եէտի-գուլէտէ քեային Բու մա-
թալանէսինէ իեանէ օլարագ, Գոնիա
վիլաեէթիլտէ 31,378 պշ. էնգարէ վի-

լսեցին 11,181, Սէլանիք վրահէ-
թինտէ 13,508 պշ. Պրուսա վրահէ-
թինտէ 1399, Տէրիսատէթ ճիւղարն-
տա քեային գարիեէլէրտէն 6663 պշ.
Թէսպիստա 4573 զր. 10 բարա, պազը
էշխաս Թարաֆընտան 740 զր. քի, ճէ-
ման 69,463 զր. 30 բր. վէ 184 Թօր պէզ
Չսիմ գուշազ վէ 42 Կիթթ պիւնէր ճէմ
ոլունմուշ տուր:

Գօնիա վրահէթինէ Թապի Մէլէ Գիւ-
թիւ գարիեէսի սաքիւնէրինտէն Հասէ-
քի ողու Սթապի Սիմոն էֆ. մէքիւր
խասթախանէէ իւսանէթին 10 պին զր.
իթա իթմիշ տիր:

Կէշէն կիւնքի ճիւղարն ալալմա մէ-
գալէմիգի օգուեանէրն գուշազը չըզ-
նասըն...

— Պոլսարա էմիրի ախիւրէն Թիֆ-
լիստէ պուլունտուղու սրբատա,
Թէաթրօ գումանիստ Թարաֆըն-
տան իճրա իտիլէն թիւրքէէ պիր
լուպիեաթը էմիրի միւշարիլէյն
Թազարիէն, ազթիւթիւթէն մա-
տամ Մէլիքեանա 200 բուպի իլէ
պիր Թազարմ էլպիսէ իհտա իթմիշ
տիր:

— Թօրհանէտէ Գարապաշ մահէլ-
լէսինտէ չօնու գլարտա գըզամուգ
խասթալըզը զուհուր իտիլ, պազը
վէթիւթաթ տախի օլմուշ տուր:

— Տիւն կիճէ Գատը-քէյօլիստէ Եօ-
ղուրթնու չէմէսինտէ Ֆուստ պէյ
էֆ.նին խանէսինտէն աթէշ զուհուր ի-
տիլ, եալընըզ մէքիւր խանէ միւշթէ-
րէզ օլմուշ տուր:

— Շօ օտրատա տախի պու կիւն-
լէրտէ իտտէթլի պիր գըշ իճրաի
հիւքմ իտիլ, չէհրէ վէ ճիւղարնա
խալի գար եազմըշ տուր:

— Պիթլիա վրահէթինին էքօէր
մահէլլէրինտէ չէնտ կիւնտէն պէրու-
էմալի կէօրիւմէմիշ մէթիւթէպէտէ
գար եազմադ տա օլմուշ, նէֆսի
Պիթլիստէ գար պիւ մէթրօ էիւք-
սէլմիշ, եօլլար գարանմըշ, վէ պու-
հաֆթա Տէրիսատէթէ հարէքէթ
իտէճէք օլան բօսթա տախի թէէ-
լիւր իթմիշ տիր:

— Կէշէն բազար կիւնիւ իզմիր
վրահէթի տախիլինտէ Տիւնարտա 10
սաաթ, 2օրուտա 12 սաաթ, Սուլթ-
լաճտա 5 սաաթ, 2արտադտա 6,
Ֆազլադտա 12, Տէնիլլիտէ քէզա-
լիք 12, Սէրայ-քէյօլտէ 8 սաաթ
պիւլա ֆուստ գար եազմըշ տուր:
Միտիլլիտէ տախի հալա ֆէվզէլա-
տէ օօլուեալ, տաղարա գար
տիւշմիշ տիր:

ՎԵՐԷՄԷ ԳՈՐԾԸ ԻԼՈՃ

Վէրէմիլլէրին հալաք օօլուգ օլան
մահէլլէրտէ իզամէթլէրինին իւստէի
աֆիէթլէրինէ քիւլլի մէտարը օլտու-
ղու թըպլէն թէհազգուգ իթմիշ տիր:

Ախիւրէն Տր. Տէվէ նամ ինկիլիզ Թա-
պիպին Թափիէսի իւզէրինէ Գօլօրա-
տօ նամ մահէլլէ կիտէրէք, ուզուն
միւտտէթ օրատա իզամէթ իթմիշ օլան
վէրէմիլլէրտէն էիւզտէ 9 ու. քեամիլլէն
չիֆաեալ օլմուշ, էիւզտէ 4(1) 100տէ
75 տէրէճէսինտէ, վէ տիկէր 100) տէ
4(1) 30-40 տէրէճէսինտէ քէսպի իֆա-
գաթ իթմիշ տիր:

Վիշննա աթըպապընտան Տր. Մօ-
զէվիւր սարմաք իսիւսասընտան ի-
մալ իյլէտիկի պիր նէվ տէվաեք իրան-
կա իլէ վէրէմ իլլէթինէ կիրիթթար օ-
լանլարըն սաարինէ իտիլալ իլէ, վէ-

րէմ իլլէթինի թէլլէլ իտէն ճէրիհալա-
րըն գարանմըշը վէ մէքիւր տէվա-
նըն 6 պ գատար իսթիմալ օլունաճազ
օլուր իսէ, իլլէթին քեամիլլէն միւնտէ-
ֆի օլտուղունա պիթթէճիւպէ գա-
նաաթ իյլէտիկինի աթըպապ էնճիւմէ-
նինէ պէեան իթմիշ տիր:

ՊԱՆՏԸՐՄԱՏԱՆ ՄԱԼԻԻՄԱԹ

Պանտըրմատան եազրուրընա կէօ-
րէ, պու սէնէ գըշըն չիտտէթի, սու-
թուղեանլարը, հայվանաթ խասթա-
լըզը վէ սաիր սէպէպլէրէ մէպին,
մահէլլի չիֆթիւթիւթի բէք պիւնիւք
գարարլարա ուղրամըշլար տըր: Էկէր
Ջիւրաաթ պանդասընըն մուսվէնէ-
թի օլմաա, չիֆթիւթիւթի պիւնիւթ
պիւնիւթ մահվ օլունազլար իմիշ,
Հայվանաթ խասթալըզընտան 2 պին
սըղըր, 2100 ինէք, 700 մանտա վէ
1000տէն գիւեատէ հայվանաթ եալ-
րուլարը թէլլէթ օլմուշ, վէ պու-
էիւզտէն 15,000 իրալըզ գարար
գիւեան վուգուա կէլմիշ տիր: Պուղ-
տալլարա կէլինճէ, հէր նէ գատար
պու սէնէ վազ թիւտէ եազմուրլար
եազմըշ իսէ տէ, լաքին հէնուգթէօ-
րէեէն պուղտալար գըշըն չիտտէ-
թիւնտէն խասարտիտէ օլմուշ տուր:
Սու թուղեանլարը տա պաշգա, Հա-
սըլը չիֆթիւթիւթի պու սէնէ պուղտալ-
լարընտան էիւզտէ 50 նիսպէթինտէ
անճազ իսթիֆատէ իտէպիլլէճէքլէր
տիր: Պանտըրմա գազապընըն աշար
վէրիկիսի սէնէվի 1,400,000 դուրուշ
պէտէլիլէ միւլթէլիմէ վէրիլիքէն,
պու սէնէ անճազ միւլթէլիմէ 100
պին դուրա վէրիլլէճէկի թախմին ի-
տիլիթօր:

Ողնամ թաաաաաաա կէօնտէրի-
լէն մէմուրլար՝ էիւզտէ 30 նիսպէ-
թինտէ գարար օլտուղունու պէեան
իտիւթօլլար, չիւնքի չըգաւ սէնէ
55,000 գուեու զայտ իթմիթլէրի
հալտէ, պու սէնէ 40,000 գուեու
գայտ իթմիլլէր տիր: Վէլհաալպու
սէնէքի գարար գիւեանըն միւղտարը
100,000 իրաաաա գիւեատէ հիսապ
օլունուեօր:

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԳԱՆԱԹԱ ՊՈՐՍԱՆԸ

Գալաթա 2(1) մարտ.	
Գ. ումուլի 18 մարտ. գուր. 23 24	
Գ. աշը. 20 տուպը գ. ք. գուր. 24 26	
Իւնիֆիկէ գատ.	
Սէրի A. B. Իսթիգրազ	56 10
“ B. B. գուր.	35 10
“ C. Գ. ք. ք.	25 30
Բուսլի չըմէնտրֆէրի	93 50
Ազէլ ֆայիպի	16
Բարօր	00
Հէվալէսիզ	00 00

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՍԻԱՆԸ

Դրէտի ժէնէրալ	8 03
Իսթանպուլ պանդապ	4 32
Սօսիլթէ ժէնէրալ	
Թրապաշ	5 85
Սօսիլթէ Թօման պանդապ	4 32

ԱԳՁԷԼԵՐԻՆ ՅԻՅԱԹԸ

Օսմ. իրաաը 100 դուշտան	2ր. 1...
Պէեազ Մէհիտիէ ֆարգը	108 00
Մէթալիք	97 30
Պէշիք	101 30
Ալթըլըզ	102 00
Ինկիլիզ իրաաը	110 02
Ֆրանսըզ ալթուեու	87 25
Բօլ	90 10
Գրէմից ալթուեու	51 15
Գարապօն գայմիսի	08 65
Թալիլաթը Օսմանիէ	
Թալիլաթը Օսմանիէ ք. ք.	

Մուսախարէն էրքէք կիպի պիր գուվլէթիւ, գըզըղա-
զըն՝ տէրունինտէ ուեումուշ օլտուղու գօլթուգլու խկէմիէի
թուլթուպ, մէզպուրէի, ուեուտարադ. եանընտաքի օտաեա
կէօթիւրտիւ, վէ պիր բէրտէ էնտիլմէքլէ, մէքիւր օտաեք
սէթր իթտի:

Պիր տազըգա սօնրա մարքիզ սալօնա կիրտիկինտէ, քիմ-
սէի կէօրմէիպ, օթուրտու վէ պէքլէտի:

Մարքիզին լէհճէսինտէ էսէրը մահգուհիէթ վէ իզտի-
րապ մէվճուտ օլմասըլլա, չիւպհէսիզ Պազգարա՝ պու հալին
սէպէպլիի անլամագտա իտի:

Ֆիլվազը մարքիզ եալընըզ գալտըղընտա, տալըն տալ-
ղըն էթրաֆա պազմագտա իրէն, Պազգարա տա, պուլուն-
տուղու օտաաան՝ էսէրի քէտէրին հէքը իտիլմիշ օլտուղու օլ
կիւզէլ թաափիլի թէճէսիւս իթմէքտէ իտի: Շէյլէքի տի-
վարտա աշըլմըշ օլան պիր տէլիքտէն, Պազգարա, մարքիզին
իչէրի կիրտիկինի վէ օթուրտուղունու կէօրտիկիւ կիպի,
տալըն տալըն էթրաֆա պազըլընտէն տախի, մէզպուրէին
գիհին պաշգա պիր ճիհէթէ աթֆ իտիլմիշ օլտուղունու ան-
լատը, վէ մարքիզին քէնտիսինի եալընըզ զանն իլէ կիլլէմէէ
չալըլմասըլը քէտէր ու էսէֆինտէն տօլաեք Պազգարա թէ-
հաեիւրտէ պուլունտուղու հալտէ, էլան գօլթուգլու իսկէմ-
լէտէ ուեումուշ օլան Մուսէվի գըզըն եանընա կէլիպ, վէ
էլինի մէզպուրէինի ալընա վազ իտիլ:

- Պա'գ, տէտի:
- Դըզըղազ՝ եալալ սէտա իլէ վէ կէօղլէրինի ալմաեարազ,
- Օ տուր, օ տուր, կէօրիւեօրում, տէյի պէեան իյլէտի:
- Բի'մ տիր:
- Արապատա օթուրմուշ օլան գատըն օրատա տուր:
- Դըզըղազ պաշընը սալլաեարազ, սալօնու կէօթէրիւ-
ճէսինէ պիր հարէքէթտէ պուլունտու:
- Պազգարա. — Գէնտիսինի նա'սըլ պուլունեօսուն:
- Ղաեթմ մահգուն տուր:
- Սէպէպլինի պիլի'րմիսին:

Դըզըղազ. — (Կէօղլէրինի ալմաեարազ.) Էվվէթ ուեու-
եօրում:

- Նէ' կիպի ույգու իլէ ուեուեօրում:
- Էմի իթտիկինիզ ույգու իլէ:
- Պազգարա՝ Մուսէվի գըզըն պէօյլէ պիր իթիտարը հաիզ
օլտուղունու իրաեէ իտէն մէքիւր իքի ճէվապտէն հայրան
օլտու:
- Պատէհու սիւալլէրինէ ալմա իտէրէք,
- Նէ' կէօրիւեօրում, տէտի:
- Դըզ թէրէտտիւտէ գալմասըլլա, Պազգարա, թէք-
րար իլէ,
- Պա'գ պա'գ, տէտի:
- Դըզ, գըմըլտանտը, վէ պիր հարէքէթ իթտի, վէ աեազա
գալգմաեա սայ իյլէտի իսէ տէ, էինէ խկէմիէսի իւզէրինէ
տիւշտիւ:
- Մուսախարէն Պազգարա՝ մէզպուրէին էլինի ալըն իւ-
գէրինէ վազ իթտիկինի կէօրմէքլէ,
- Բի'մ տիւշիւնիւեօրում, տէյի սիւալ իթտի:
- Դըզ տա - Պուրաեա կէլէն, վէ պանա պազան ատէմի,
տէյի ճէվապ վէտի:
- Պազգարա. — Սօ'նրա:
- Դըզ սիւքլէթ իտիլնէ, Պազգարա չու եօլտա իֆատէ-
սինի իլէրի կէօթիւրտիւ:
- Օ ատէմի կէօրիւեօ'րումում:
- Էվվէթ, Էվվէթ, կէօրիւեօրում:
- Նէ'քէտէ տիր:
- Պիլմէմ... բէք էյի կէօրմէեօրում... ա'հ տուրու-
նուգ... պիւնիւք պիր սօգադտան, էնլի պիր սօգադտան կէ-
չիեօր... եօգարը չըգաեօր:
- Պու աաա Մուսէվի գըզընըն բարմազը դարպ ճիհէթինէ
տօղրու թէվէճէիւշ իթտի:
- Պազգարա. — Օ սօգադտա պիր քիլիսէ կէօրիւեօ'րումում
տուր:

ՀԱՃԻ ՍԱՐԻՄ

ՊԵՏՈՂԱՆԻ ՕՍՄԱՆԼԻ ՇԷՔԵՐՃԻՍԻ
ԹԱԳՍԻՄ ՀԱՏՏԵՍԻ ՆՈՒՄԵՐՈ 54

Միւս ճշտութեան քիւշատ իթտիկիմ իշ-
պու մաղաղամտա զանեթ ուսթա
մանիւր սէնաաթքարան մարիթիթիւ
իմալ վէ թէրթիպ իտիմիշ էնվաթ
քէրէր, գուրապիեթէր, բաշաթիւ
գուրմար, պուզուլ շէքէրլամէլէր, թաթ
լըլար, իթիւրլէր, շուրուպար, ալաթ
րանկա շէքէրլէր, շէքէրլամէլէր, տոն
տուրմար, Կիօգ թէքէ, Գարա-գու-
լաթ վէ թաշ-տէլէն սուլար վէ սաիւր
վէ սալիւրէ, հէր վազըթ թազէ վէ լէ-
զիզ վէ նէֆիս օլարաթ պուլունտուզու
նու րաղպէթիւն էնվաթիւն իւան իլէ-
թէշիթիւնիւնէ կիւթէ լէզզէթ վէ նէ-
ֆաթէթիւնիւնէ վէ կիւթէ ֆիեաթիւն
էնվաթիւնիւնէ տօլաթ մէմուլէն օ-
անաղլարըն թէքէմի իտէրիմ:

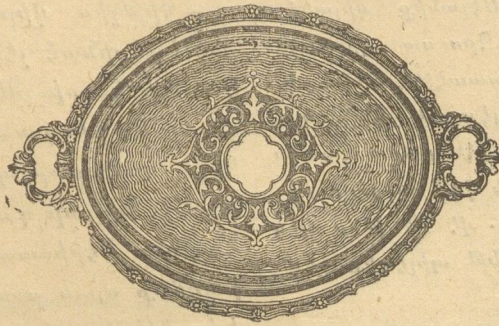
Պէշօղլու:

ՀԱՃԻ ՍԱՐԻՄ

ՎԵՐԹԵՐ

Թարգմանից
Մ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ

Ալման մէշուր միւս լիթիւնիւնէն Կէօ-
թէքէն էն նէֆիս ասարը զալէմիեթիւն-
տէն թէրթիւր սէրլէվէլար հիքեաեթի
թարաթիւնիւնէն տաթաթ մարեաեթեան
Մանլըն իտիկիւր Մամուրեան էֆ.
թարաթիւնիւնէն էրմէնիւնէ թէրմէմէ վէ
նէֆիս իտիկիւր օլունտուզու հալտէ, պու
քէքէթ ալի թէրմէմէ իւզէրիւնտէ երնէ
էֆ. միւսմիւր թարաթիւնիւնէն պազը
թաշիւնիւնէն իճրաթըլա էսէրի մէզըիւր
Չնճի տէֆա օլարաթ վէ խալիւնէ ռէ-
սիմէրլէ միւսգէյնէն պուլունտարաթ Պէր
պէրեան մաթպաաթընտա թապ ու նէշ
իտիկիւր, վէ 7 զըշ. ֆիեաթիւն մէվը
ֆիրուլթա վազ օլունտուզու օլմալլէ
էրպապը մէրաթա թալիսիէն օլունտու

Լաթիֆ վէ միւսգէյնէն սիմ գարլամա թաթը վէ շէրպէթ թէպիւրի
վէ թաթը հօգգաթը վէ գալըզըզլար

Մամուրեան մահլիթէմիգտէն պուլունտան ալմանի մէզըիւրէ, զայէթ
եիւզէլ պիւր սուրէթտէ իմալ իտիկիւր օլունտ, իւզէրիւնտէ պուլունտան կիւսիւ
եիւզ աեար խալիս ճիւստան օլունտու հալտէ, իսթիմալիտէ թէքէմի կիւ-
տմիւն վանիտէն հիշ ֆարգը օլմաթըլը, ռէք շօգ զէվաթըն պիւզգաթ մուպա-
եաա իտիկիւր իսթիմալ իթմէլէրլիլէն սապիթ օլունտ օլունտունտան, իշթիւսթընը
արգու իտէն զէվաթըն իսթիմալ օլունտ, Չարշուր քէպիւրտէ ազը վարաթէր-
խանը ալթ գաթընտա Յոլմէի թօլաեանըն Չնիւմէր իլէ մուրաթգամ մա-
ղաղաթըն միւրաճաթլարը լազըմ կիւտիկի իւան օլունտու:

ՄԱԹՊԱՍՅԻ

Յ. ԹՕԼԱՅԵԱՆ

Մաթպաամըզտա, էլսինէյի միւսթէլիֆէ իլէ, եանի էրմէնիւնէ,
Թիւրէնէ, Ծրանսրգճա վէ Բուճա զազէթա, քիթապ, րիսալէ,
տիւրիւն վէ ճէնազէ պիլէթիլէրի, գաթթ տը վիդիթ, հէր նէվ իւ-
նաթ քեաղըտլարը վէ սալիւրէ զանեթ թէմիզ, վէ միւսթէրիլէրի
խօշնուտ իտէնէք սուրէթտէ միւսթէտիլ վէ էմալիւնէ նիսպէթիլէ
էնվաթիւն ֆիեաթիլէ թապ օլունտաթտա օլունտու, վէ թալըալարտան
մէզըիւր իսանլարտա մաթպաամըզա տօղրուտան տօղրու եախօտ
պիլվաթըթա վուգու պուլաճաթ սիբարըշաթըն ազ պիւր միւտտէթ
զարթընտա վէ քէգալիք էնվաթիւնիւնէ իճրա իտիկիւր մահլիթէրիւնէ
թէսիլիմ իտիկիւնէ կի, վէ պու Եօլտա սիբարըշաթ իշին, րուխսաթը
րէսմիւնէսի իսթիւնիւնէ իտիկիւնի լազըմ կէլէնիլէրի իսթիւնիւնէ րուխ
սաթ խուսուսընըն տալի մաթպաամըզ թարաթիւնտան տէրիւնտէ
օլունտաճաղը, մալիւմի ամմէ պուլունտաթ իւզըն, խապէթէն իւան
օլունտու:

ԳԱԹԱՐ ՆՈՒՄԵՐՈՍՈՒ 132			
Պէշէր բազար իրթ. վէ բէնշէն. կիւնէ- րի հարէքէթ իտէր:			
ՍԹԱՍԻՐՆ		Ս.	Տ.
Էտիւրնէ	հարթթ. Ագշ.	3	00
Գաթթէյ	»	3	52
Մուսթաֆա-բաշա	{ վիսուլ »	4	42
	{ հարթթ. »	5	02
Հարմանլը	{ վիսուլ »	6	20
	{ հարթթ. »	6	40
Թըրնօվա-Սէմէնլի	խուսուլ »	7	23
Տօղրուճա Թըրնօվա-Եմալօլուն-Պուրիսա			
Հարթթ. իտէն թրէն իլէ միւսթէտաթը	{ վիսուլ »	8	4
(Բազար իրթէսի ճուճա իրթէսի)	{ հարթթ. »	9	36
Թըրնօվա-Սէմէնլի հարթթ. Ագշ.	վիսուլ »	10	45
Եմալօլուն	վիսուլ »	11	56
(Սալը վէ ճուճա կիւնիլէրի)	վիսուլ »	12	16
Պուրիսա	Ագշ.	6	58

ԳԱԹԱՐ ՆՈՒՄԵՐՈՍՈՒ 131			
Պէշէր շարշէնպիւր վէ ճուճ իրթէսի կիւն- էրի հարէքէթ իտէր:			
ՍԹԱՍԻՐՆ		Ս.	Տ.
Տօղրուճա Պուրիսա-Եմալօլուն-Թըրնօ- վաա հարթթ. իտէն թրէն իլէ միւսթէտա			
(Սալը վէ ճուճա կիւնիլէրի)	վիսուլ »	9	40
Պուրիսա	հարթթ. Ագշ.	2	40
Չարշէնպիւր վէ ճուճ իրթ. կիւնիլէրի	Սալը »	7	20
Թըրնօվա-Սէմէնլի վիսուլ Սալը	վիսուլ »	7	4
Թըրնօվա Սէմէնլի հարթթ. Սալը	վիսուլ »	8	4
Հարմանլը	{ վիսուլ »	9	36
	{ հարթթ. »	10	45
Մուսթաֆա-բաշա	վիսուլ »	11	56
աաթէյ	»	12	16
Գաթթիւն	վիսուլ Ագշ.	12	00
Չարշէնպիւր տաթգալար ազաթ ուսթ լէ սապաճ սաթթ 5.59 արաթընտաթ վաթթը իրաեթ իտէրէր:			

— Էվվէթ.
Պազգարա. - (քէնտի քէնտիեթ.) Յօպուր Սէնթ-Օնօրէ
տիւր.
Մէզպուրէ կէնճ գատըն, էվվէթէ պու խուսուսա էնէմ-
միեթթ վէրմէմիշ իքէն, պու տէֆա իլէ թապիլիէթ վէրէրէր,
— Կէօղիւն իլէ արգաթընտան պաթ վէ սէօլլէ, օ առէմ
նէրէեթ կիտիւր, տէտի.
— Տաիմա եիւրիւեթ, հէմ բէք չարուգ եիւրիւեթ...
Եօգաթը չըգաեթ.
— Սօնրա.
— Պիւ արապա կէօրիւեթուրմ.
— Օ արապաեմ մը օթուրուեթ.
— Խայր, պիւ արապաեթ թէսաթիւֆ իտիւր.
Չանն իտէրսիւն իւր ուլգուտա սէօլլէեթէն գըզըզալը՝ պիւ-
թիւն նաղարը տիգգաթընը, պաճաթը իթտիկի արապաեթ
հաթ իլէ,
— Օհ, նէ կիւզէլ գատըն տըր, տէյի պէեան իլլէտի.
— Հա՞նլը գատըն, տէյի սիւալ իթտի Պազգարա, վէ
գիւր օլունտան գատընա վէ արապաեթ գիւտաէ էնէմիեթթ
վէրմէկէ պաշաթըրը կիպի, Անտրէանըն տա հէր հալտէ էն-
սէսիւնտէն կիթմէք իսթմէքաթ իտի.
Մուսէվի գըզ. - Քէնտիսիւնի ալա կէօրմէմիշիմ տիւր.
— Էօլլէ իսէ նիշին քէնտիսիւնի տիգգաթ իտիւրուոն.
— Պուրաեթ կէլտիկի իշին.
— Պուրաեթ մը.
— Էվվէթ.
Պու էսնաթէ գըզըզալը՝ Անտրէանըն կէօղիւնտէն զայպ
իթմիշ օլունտու ճիւնիլէն, եալընը մէրգուլէ գատըն իլէ
իշթիլը իտիւր կիպի կէօրիւնտիւ. իմտի սէօղէ տէվաթ
պիւրլէ,
— Օ գատըն բէք կիւզէլ իսէ տէ, զաեթ մահգուն տուր,
տէտի.
— Մահգուն մու տուր:

— Էվվէթ.
— Պազգարա նիշին.
Գըզ՝ էլիւն եիւրէկի իւզէրիւնէ վազ իտէրէք,
— Միւզտաթըլ տըր.
— Քէնտիսիւնի թանըթօրմուսուն.
— Խայր կէօրմէմիշիմ տիւր, Պազգարա պուրաեթ կէլմիշ
տիւր.
— Չօգ տէֆա մը.
— Խայր, եալընըլ պիւ տէֆա.
— Շիմտի տէ մի կէլիւր.
— Էվվէթ... Էվվէթ... արապա պիւեիւր պիւ մէյ.
տանտան կէլիւր. պիւ քէօրիւ իւզէրիւնտէն միւրուր իտի-
ւօր... նէշրին քէնտիսիւնի սիւրաթիլէ իլլէրէթ.
Պազգարա՝ սօլունտաթ տիւրաթըն տիւնիտի, վէ պա-
տէնու,
— Սօնրա... սօնրա... տէյի սօրտու.
— Արապանըն կէլտիկիւնի կէօրիւեթուրմ...
Մուսէվի գըզ՝ պիւ միւտտէթ սիւրիւթ իւզըն տուրուպ,
Պազգարա իսէ, թէքար քէնտիսիւնի իսթիւնիւնէ ճէսաթթ
իտէմէտի.
Նալեաճ տիւրաթան պիւ արապա սէսի իշիտիլիպ, հալ-
լիւնի գաթուսու ալըտը, վէ արապա նէրաթիլէնն ալթ գա-
թընտա տուրտու. Այնի վաթըթտա իշթիւնաթ իւզընթըքաթ,
մատաթ մարքիլ վան-Հօրուն կէլտիկիւնի իսպէր վէրաի.
Գըզըզալըն իֆաթէթի տօղրու իտի. շէօլլէքի մարքիլ
Յօպուր Սէնթ-Օնօրէ թարաթիւնտան կէլմէքաթ օլունտ, ազ-
տէմէէ պիւ տէֆա տահա Պազգարանըն խանէօրնէ կէլմիշ
իտի.
Իշպու իքի վուգուաթ՝ գուվէի մըքնաթիւնիէն էնէմ-
միեթթի մախսուսէ վէրտիւմէեթ քեաթի օլունտ, Պազգարա
պուլունտան տօլաթը միւթէնսիւր օլունտ իսէ տէ, մէզպուրէ
մարքիլըն պիւ տաթգալար պէքէմէսիւնի իւզընթըքաթ
իսթար իտէպիլտի: